

Brunkullans te, hur började det?

Jag är Brunkullans temakerska. En temakerska i andra generationen som ärvt uppdraget av min mamma Anita Gulliksson. Det var hon som först kom på tanken att göra en egen teblandning. Självt hade jag förmånen att få vara med då hon skapade sitt te. Jag har fått inspiration och kunnande som ett fantastiskt arvegods!

Det hela började med att min tuffa och driftiga mamma tog över Annas Bageri i Östersund i början av 1970-talet. Hon gjorde om brödbutiken till Brunkullans Bod, en nydanande prylobod med matiga inslag och kulturella händelser. Här såldes allt mellan himmel och jord som man gärna ville ha. Te på lösvikt var då en ganska ovanlig produkt.

1977 var det dags. Det var då mamma skapade sin speciella teblandning. Hon kombinerade helt enkelt olika tesorter tills inget av teernas ursprungliga karaktär eller smak stack ut. Tillsammans provade vi oss fram tills alla smaker balanserade och en helt ny smak framträdde. Brunkullans originalblandning, SVART SMAKSATT TE, såg dagens ljus.

Vad är det som skapat Brunkullans unika karaktär? Som de flesta kvinnor i mammas släkt är vi båda utrustade med *Lingua plicata*, extra sprickor i tungan. Detta ger oss en överlägsen känslighet för smaker. Kanske har detta påverkat vårt te. Kanske är det därför man inte tröttnar på smaken. Självt har jag druckit Brunkullans svarta originalte i princip varje dag de senaste 32 åren. Under de fem år som jag har kokat, pluggat, rest och bott utomlands har min mamma alltid skickat te till mig. Nu är det istället jag som får skicka detta te till teälskare jorden runt.

Fyra generationers mat- och fikakultur

En dag gick det plötsligt upp för mig att jag faktiskt är en mycket stolt del av en den kafé- och fikakultur som fortfarande regerar i Jämtland med omnejd. Kanske är kafékulturen inte lika stark idag som under 1900-talets början då det bara i lilla Östersund har identifierats drygt 60 olika kaféer. Livet verkar ha bedrivits på krogar och kaféer förr i tiden. Kaféerna fyllde helt enkelt människors sociala behov, de blev en slags offentliga vardagsrum. Ofta livnärde sig kvinnorna på att driva kaféer, men det var mest männen som var kunder.¹ Idag är det kanske lite mer jämställt bland gästerna, men visst skulle det vara häftigt om det fanns lika många kaféer som på 40-talet?

Kafétraditionen har långa anor i min familj, minst fyra generationer. Min mormorsmor Hilma Skarin startade och drev två kaféer i Jämtland. Det var Centralkaféet i Bräcke och Skarins Mat & Kafé i Gällö. Hilma kunde nog konsten att fika. Mamma berättar att det inte gick att sitta i Hilmas knä, man trillade liksom av eftersom hon var så rund.

Mormor Elin hade minst tusen järn i elden vad gällde mat. Hon var husmor på regementet (I5) och drev barnkollo i en by utanför Östersund. Under många år tog Elin dessutom emot inackorderade elever från läroverket och frisörskoleelever som lunchgäster vid familjens matbord på Frösön. Utan tvekan var fika och matlagning en stor del av min mormors liv.

¹ Uppgifter från uppsatsen *Kaféliv i Östersund under 1900-talet*, av Catarina Lundström 1984.

Mamma Anita drev Brunkullans Bod fram till 1982 då butiken gjordes om till Brunkullans Kafé. Från att aldrig ha lagat mat blev hon en riktig "bullmorsa". Under tiden reste jag till USA, närmare bestämt till Alta i Utah. Där tillbringade jag två år med att lära mig grunderna i matlagning av en duktig kock som var utbildad på Le Cordon Bleu i Paris.

Mamma Anita 1982 på Brunkullans Kafé

Tillbaka till Sverige igen. Tillsammans med min mamma och bror bildade jag familjeföretaget Brunkullans kafé & restaurang som vi drev i tio år. 1992 bytte vi namn till Brunkullans Krog. Det var fantastiska men slitsamma år med tusentals fika- och matgäster. Att bulla upp ordentligt innan vi öppnade på lördagarna var nog bland det roligaste vi gjorde.

Östersundarna hade ett riktigt vattenhål hos oss. Stämningen bland fikagästerna på lördagarna var alltid speciell. Gäster i alla åldrar trängdes och trivdes. Kanske uppfylls inte längre de sociala behoven på kaféerna och krogar i samma utsträckning nu som då. Jag hoppas och tror i alla fall på en ny och ännu starkare fikatrend i framtiden. Istället för att gå på AFTER WORK kanske vi i framtiden börjar gå på AFTERNOON TEA, kanske med levande musik? Isåfall kommer jag att sitta där med tjocka slakten och fika!

Temakerskan i andra generation tar vid

Hösten 2007 fick jag förmånen att ta över tebolaget Brunkullan AB som en gång skapades av min mamma Anita. Hon hittade, precis som jag, sin inspiration i den Jämtländska naturen och fjällvärlden. Namnet på företaget och vårt te kommer av Jämtlands sällsynta landskapsblomma.

Blomman har höga krav på sin omgivning, den behöver rent vatten, frisk luft och mycket näring för att trivas. Just därför har den blivit en så passande symbol för våra värderingar.

Det kan låta ambitiöst, men jag tror det är möjligt att förändra världen till det bättre med gastronomi. En sann gastronom bryr sig alltid om sambandet mellan jord och bord. Jag vill ta ansvar för vad som händer på jorden genom att bry mig om vad som hamnar på matbordet. Det är min filosofi som matkreatör, temakerska och företagare. Därför var det självklart att Brunkullan AB blev KRAV-certifierad producent/återförsäljare enligt SE Ecol 1.

Tefamiljen Brunkullan

Fyra nya KRAV-märkta tesmaker är skapade som en naturlig fortsättning på de tre originalteerna som nu är så ekologiska de bara kan bli utan att förändra smak eller karaktär. För att upprätthålla kreativiteten och känslan för smak så skapar jag också

ett nytt te inför varje årstid. Brunkullans limited edition. Detta ger åtta olika smaker med tre svarta, två röda, två gröna och så ett te som både kan vara rött, grönt eller kanske vitt.

Tefamiljen Brunkullan vill vara allt du behöver på ditt kafé, din krog eller ditt hotell. Jag hoppas att du behandlar våra teer med respekt och kärlek, det är dom vana vid! Hela tefamiljen föredrar att bli bryggda eller stoppade i luftiga engångstefilter framför att bli instängda i trånga tekulor! Varje smak har sin egna unika identitet och tillsammans bildar dessa individer en härligt kreativ och färgstark familj. Precis som mina stolta rötter.

fia gulliksson Temakerska i andra generation